

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення вченої ради
Запорізького державного медико-
фармацевтичного університету
Протокол № 5 від 18.12.2025

Введено в дію
Наказом ректора університету
№ 383 від 19.12.2025 р.

Ректор, професор,
Запорізького державного медико-
фармацевтичного університету
 Юрій КОЛЕСНИК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

(для слухачів підготовчого відділення
“Відкритий шлях до вищої освіти”)
(назва навчальної дисципліни)

напрям

підготовка до вступу у заклади вищої освіти
(назва напрямку підготовки)

ВСТУП

Програма вивчення навчального курсу «Історія України» складена відповідно до програми підготовки до складання зовнішнього незалежного оцінювання з історії України (наказ Міністерства освіти і науки України від 26.06.2018, № 696).

Опис навчальної дисципліни (анотація): навчальний курс «Історія України» ґрунтується на отриманих під час навчання у середній загальноосвітній школі базових знаннях з історії України й інтегрується із загальнонаціональними вимогами підготовки школярів до зовнішнього тестування; закладає основи теоретичних знань щодо державотворчих процесів в українській історії, особливості культурогенезу українського народу, національно-культурні цінності, сформовані в різні історико-культурні періоди історичного розвитку.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни є світоглядно-пізнавальна підготовка слухачів, формування їх патріотизму як теоретичного підґрунтя університетського рівня підготовки спеціалістів та актуалізація національної свідомості громадян України.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- систематизувати знання слухачів з предмету історії України та підготувати до складання Національного мультипредметного тесту;
- поглибити знання минулого та сьогодення своєї держави та народу, характерних особливостей його культурогенезу;
- засвоєння національних цінностей: української культури, мови, прищеплення шанобливого ставлення до історичної пам'яті.

1.3. Компетентності та результати навчання

-інтегральна: здатність розв'язувати складні задачі, у тому числі дослідницького та інноваційного характеру; здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії.

-загальні:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Здатність до аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та перевірених фактів;
- здатність до адаптації та дії в новій ситуації. Здатність до застосування набутих знань в нестандартних, незвичних умовах реального життя та практичної професійної діяльності;
- здатність приймати обґрунтовані рішення. Здатність приймати рішення на основі логічних аргументів і перевірених фактів та брати на себе відповідальність за можливі наслідки;
- здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. Здатність здійснювати пошук інформації, її визначення і опрацювання, управління і аналіз, створення і розповсюдження у своїй професійній сфері;
- здатність діяти соціально відповідально та громадянські свідомо. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

-спеціальні(фахові, предметні):

- здатність дотримуватись професійної та академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів.

Матриця компетентностей

№	Компетентність	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Інтегральна компетентність					
Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у процесі навчання та професійній діяльності, що характеризується комплексністю та невизначеністю умов					
Загальні компетентності					
1.	Здійснення особистої діяльності: вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, здатність працювати автономно, здатність приймати обґрунтовані рішення	Мати спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання.	Вміти розв'язувати складні задачі і проблеми, які виникають у професійній діяльності.	Зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, знань та пояснень, що їх обґрунтовують до фахівців та нефахівців.	Відповідати за прийняття рішень у складних умовах
2.	Здатність до вибору стратегії спілкування; здатність працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії	Знати тактики та стратегії спілкування, закони та способи комунікативної поведінки	Вміти обирати способи та стратегії спілкування для забезпечення ефективної командної роботи	Використовувати стратегії спілкування та навички міжособистісної взаємодії	Нести відповідальність за вибір та тактику способу комунікації
3.	Сформованість політичної та економічної свідомості, оцінювання минулих та сучасних історичних процесів	Знати основні політичні та економічні поняття та закономірності	Вміти оцінювати політичні та економічні пропозиції та рішення	Налагоджувати конструктивний діалог, спрямований на досягнення взаємної користі та компромісу	Приймати політично та економічно відповідальні, обґрунтовані рішення
4.	Сформованість	Знати основні	Вміти захищати	Встановлювати зв'язки,	Відповідально ставитися до

	патріотизму, громадянської позиції та свідомого ставлення до громадянських обов'язків	права та обов'язки громадянина	громадянські права	спрямовані на ефективне здійснення правозахисної діяльності	виконання патріотичних та громадянських обов'язків
5.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність вчитися і бути сучасно навченим	Знати способи аналізу, синтезу та подальшого сучасного навчання	Вміти проводити аналіз інформації, приймати обґрунтовані рішення, вміти придбати сучасні знання	Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення цілей.	Нести відповідальність за своєчасне набуття сучасних знань.
6.	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	Знати методи застосування знань при вирішенні практичних питань.	Вміти використовувати знання при різноманітних практичних ситуаціях.	Встановлювати зв'язки по вертикалі та горизонталі в залежності від практичної ситуації.	Нести відповідальність за своєчасність прийнятих рішень у даних ситуаціях.
7.	Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків	Знати обов'язки та шляхи виконання поставлених завдань	Вміти визначити мету та завдання бути наполегливим та сумлінним при виконанні обов'язків	Встановлювати міжособистісні зв'язки для ефективного виконання завдань та обов'язків	Відповідати за якісне виконання поставлених завдань
8.	Здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо	Знати свої соціальні та громадські права та обов'язки	Формувати свою громадянську свідомість, вміти діяти відповідно до неї	Здатність донести свою громадську та соціальну позицію	Відповідати за свою громадянську позицію та діяльність

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин: лекційні заняття – 86 год., контрольна робота – 2 год., залік – 2 год.

1. Вступ до історії України. Розселення та господарювання людей на території України. Античні міста-колонії. Кочовики за раннього залізного віку.

Періодизація історії України. Джерела з історії України. Поява та розселення людей на території України. Заняття привласнювального господарства. Неолітична революція. Поширення земель України. Ремесла. Трипільська і середньостогівська археологічні культури. Кочовики раннього залізного віку. Заснування античних міст-колоній у Північному Причорномор'ї та в Криму. Велике переселення народів.

2. Походження слов'ян та їх розселення у V–VII ст. Утворення Київської Держави.

Перші писемні згадки про давніх слов'ян (венедів, антів, склавинів). Велике розселення слов'ян. Історичні витоки українського народу. Розселення східнослов'янських. Утворення Русі-України (Київської держави). Внутрішньо- та зовнішньополітична діяльність перших київських князів племінних союзів

3. Розквіт Київської Держави

Державотворення кінця X — середини XI ст. Запровадження християнства як державної релігії. «Руська правда». Правління наступників Ярослава Мудрого. Русь-Україна (Київська держава) в першій третині XII ст. Боротьба з половецькою загрозою.

4. Київська Держава за часів роздробленості.

Роздробленість Русі-України (Київської держави). Суспільно-політичне та господарське життя. Культура й духовність.

5. Королівство Русі (Галицько-Волинська держава).

Об'єднання Галицького та волинського князівств. Розбудова Галицько-Волинської держави (Королівства Руського) 1238–1264 рр. Монгольська навала на південно-західні землі Русі.

6. Розвиток суспільно-політичного, господарського та культурного життя Київської та Галицько-Волинської держави.

Королівство Руське (Галицько- Волинська держава) за нащадків Данила Романовича. Суспільно-політичне та господарське життя. Культура й духовність

7. Вхідження українських земель до складу інших держав. Українські землі у складі ВКЛ (сер. XIV- сер. XVI ст.).

Змагання Польщі та Литви за галицько-волинську спадщину. Вхідження українських земель до складу сусідніх держав (Угорське королівство, Молдавське князівство, Османська імперія, Московське царство).

8. Соціально-економічне життя, культура та освіта (сер. XIV – сер. XVI ст.).

Кревська унія. Велике князівство Руське Свидригайла. Остаточна ліквідація Волинського та Київського удільних князівств.

9. Виникнення українського козацтва. Кримське Ханство.

Утворення Кримського ханства. Перехід кримських ханів у васальну залежність від Османської імперії. Виникнення козацтва. Соціально-економічне життя. Культура й духовність.

10. Українські землі у другій половині XVI ст. Люблінська унія.

Люблінська унія та її вплив на українські землі. Зміни в соціальній структурі українського суспільства. Виникнення Запорозької Січі. Повстання 1590-х рр.

11. Берестейська церковна унія. Розвиток культури у др. пол. XVI ст.

Братський рух. Утворення УГКЦ. Культура й духовність.

12. Українські землі в першій половині XVII ст.

Зміни в соціально-економічному житті. Морські походи козаків. Участь українського козацтва у війнах Речі Посполитої проти Московського царства та Османської імперії. Козацькі повстання 1620-1630-х рр. «Ординація Війська Запорозького...». Культура. Відновлення вищої православної церковної ієрархії 1620 р. Духовність.

13. Національно-визвольна війна середини XVII ст.

Національно-визвольна війна українського народу. Зміни в Суспільно-політичному житті. Утворення української козацької держави – Війська Запорозького. Внутрішньо- та зовнішньополітична діяльність уряду Богдана Хмельницького.

14. Козацька Україна у 50-80-х рр. XVII ст.

Внутрішньо- та зовнішньополітична діяльність гетьманів козацької України 50 – 80-х рр. XVII ст. Занепад Правобережжя.

15. Слобожанщина, Запорозжя у др. пол. XVII ст.

Запорозька Січ у складі Гетьманщини. Адміністративно- територіальний устрій Слобідської України.

16. Українські землі у першій половині XVIII ст.

Гетьманщина в 1687–1709 рр. Повстання під проводом Семена Палія (1702-1704 рр.). Північна війна і Україна. Внутрішньополітична діяльність гетьманів козацької України 20 – 30-х рр. XVIII ст. Обмеження автономії Гетьманщини. Діяльність Першої Малоросійської колегії, «Правління Гетьманського уряду» (1733-1750 рр.). Культура. Києво-Могилянська академія. Духовність.

17. Українські землі у другій половині XVIII ст.

Внутрішня політика останнього очільника Гетьманщини. Діяльність Другої Малоросійської колегії. Скасування козацького устрою на Слобожанщині. Ліквідація Запорозької Січі. Ліквідація автономії Гетьманщини.

18. Становище Правобережної України .

Опришківський та гайдамацький рухи: особливості розгортання та розвитку.

19. Коліївщина. Поділи Речі Посполитої.

Зміни в політичному становищі Правобережної України та західноукраїнських земель після поділів Речі Посполитої (1772, 1793, 1795 рр.). Реформи Марії Терезії та Йосифа II та їх вплив на українські землі. Культура й духовність.

20. Українські землі у складі Російської та Австрійської імперій наприкінці XVIII – у п.п. XIX ст.

Українське національне відродження: початок, періоди й особливості. Відновлення українського козацтва в час франко-російської війни. Кирило-Мефодіївське братство. Поширення в Україні російського та польського суспільних рухів. Початок промислового перевороту. Початок національного відродження. Діяльність «Руської трійці». Альманах «Русалка Дністровая». Західноукраїнські землі в європейській революції 1848–1849 рр. Діяльність Головної Руської Ради (1848-1851 рр.). Досвід парламентаризму.

21. Наддніпрянська Україна в другій половині XIX ст.

Події Кримської війни 1853–1856 рр. на українських землях та поразка Російської імперії. Реформи 1860–1870-х рр. і процеси модернізації в Україні. Українські підприємці. Політика російського царизму щодо України. Розвиток громадівського руху. Журнали «Основа», «Громада», «Київська старина». Діяльність «Південно-Західного відділу Російського географічного товариства» (1873-1876 рр.). Братство тарасівців. Національне відродження кримськотатарського народу.

22. Західноукраїнські землі у складі Австро-Угорської імперії у др. пол. XIX ст.

Політика австрійського уряду щодо західноукраїнських земель. Діяльність культурно-освітнього товариства «Просвіта». Українські видання: «Правда», «Діло», «Записки Наукового товариства імені Шевченка». Розвиток кооперативного руху. Трудова еміграція. Політизація українського національного руху та утворення перших політичних партій.

23. Культура України в XIX – поч. XX ст.

Піднесення української культури. Розвиток освіти, науки, літератури, музичного, образотворчого, театрального мистецтва. Українські підприємці-благодійники. Релігія і церква.

24. Українські землі в складі Російської імперії та Західноукраїнські землі на початку XX ст.

Утворення монополістичних об'єднань в Україні. Земельна реформа Петра Столипіна та її вплив на Україну. Консолідація української нації. Створення політичних партій Наддніпрянщини. Самостійницька й автономістська течії в національному русі. Події революції 1905-1907 рр. в Україні. Діяльність українських парламентських громад в I та II Державних Думах. Діяльність «Просвіти». Посилення російського імперського наступу на Україну в 1907—1914 рр. Становище промисловості та сільського

господарства західноукраїнських земель. Радикалізація українського політичного руху. Вплив УГКЦ на формування національної свідомості населення західноукраїнських земель.

25. Україна в Першій світовій війні.

Україна в геополітичних планах країн Антанти і Центральних держав. Війна та українські політичні сили. Головна українська рада. Союз визволення України. Загальна українська рада. Воєнні дії на території України в 1914 – 1917 рр. Українці в арміях воюючих держав. Українські січові стрільці. Політика Російської імперії та Австро-Угорщини на українських землях у 1914 – 1917 рр.

26. Українська революція (проголошення УНР, початок 1918 р.).

Революційні події в Україні в 1917 — на початку 1918 р. Українізація армії. Еволюція поглядів політичних сил України в питанні самовизначення. Універсали Української Центральної Ради. Відносини УЦР з Тимчасовим урядом та більшовицькою Росією. Проголошення УНР. Кримськотатарський національний рух. «Всеукраїнський з'їзд рад» у м. Харків. Перша війна більшовицької Росії з УНР. Бій біля станції Крути. Події 1917 р. в Криму. Проголошення незалежності УНР. Окупація більшовицькою Росією України. Берестейський мирний договір. Вигнання більшовиків із території УНР. Похід Петра Болбочана на Крим. Конституція УНР

27. Українська Держава. ЗУНР.

Гетьманський переворот. Українська Держава. Західноукраїнська Народна Республіка. Український національний рух на Буковині й у Закарпатті. Акт злуки УНР та ЗУНР. Українсько-польська війна 1918–1919 рр.

28. Директорія УНР.

Директорія. Друга війна більшовицької Росії з УНР. Більшовицький режим в Україні. Ухвалення Конституції УСРР 1919 р. Політика воєнного комунізму. Червоний терор. Військова інтервенція Антанти на півдні України. Денікінський режим в Україні. Повернення більшовицької влади. Перший Зимовий похід. Варшавська угода між УНР та Польщею. Польсько-радянська війна на території України. Другий Зимовий похід армії УНР. Холодноярська республіка (1919-1922 рр.). Культура та духовність

29. Неп в УСРР. Політика «коренізації».

Масовий голод у південних губерніях УСРР 1921–1923 рр. Антирелігійна кампанія. Неп в УСРР. Політика коренізації в УСРР.

30. Радянська модернізація в Україні: форсована індустріалізація, колективізація.

Форсована індустріалізація. Насильницька колективізація. Примусові хлібозаготівлі. Опір селянства. Голодомор 1932–1933 рр. – геноцид Українського народу. Масштаби та наслідки Голодомору.

31. Масові репресії 1930х років.

Масові репресії та їх ідеологічне виправдання більшовицьким режимом. Політичні процеси 1920х – початку 1930-х рр. Згортання українізації. Ідеологізація суспільного

життя в Україні. Культ особи. Великий терор. Биківня та інші місця масових поховань жертв репресій. Національно-демографічні зміни. Розстріляне відродження. Антирелігійна кампанія.

32. Українські землі у складі Чехословаччини, Польщі, Румунії.

Правовий статус українських земель у складі Польщі. Національна політика та міжнаціональні відносини. Економічне і соціальне становище населення. Українська кооперація. Просвітні організації краю. Українські політичні і громадські організації. Українська військова організація та ОУН. Українські землі у складі Румунії. Татарбунарське повстання. Суспільно-політичне життя. Українські землі у складі Чехословаччини. Правовий статус Закарпаття. Суспільно-політичне й соціально-економічне життя. Карпатська Україна. Карпатська Січ. Культура та духовність. Політичне і культурне життя української еміграції.

33. Україна в роки Другої світової війни (1939 -1941)

Українське питання в міжнародній політиці напередодні Другої світової війни. Радянсько-німецькі договори 1939 р. Початок Другої світової війни. Окупація Червоною армією Галичини, Волині, Північної Буковини, Хотинщини та Південної Бессарабії. Радянізація. Масові політичні репресії 1939– 1940 рр.

34. Україна в роки Другої світової війни (1941 -1945)

Початок німецько- радянської війни. Бойові дії в 1941-1942 рр. Відступ Червоної армії. Мобілізаційні заходи. Злочини комуністичного тоталітарного режиму. Окупація України військами Німеччини та її союзниками. «Новий порядок». Масове знищення мирного населення. Холокост. Опір окупантам. Український визвольний рух. Проголошення Акта відновлення Української Держави. Поліська Січ. Українська повстанська армія. Українсько-польське протистояння. Радянський партизанський рух. Бойові дії 1942—1943 рр. Депортація кримських татар та інших народів Криму. Завершення бойових дій на території України. Українське питання на Тегеранській, Ялтинській і Потсдамській конференціях. Культура й духовність.

35. Повоєнна відбудова та розвиток України в 1946 – на початку 1950-х рр.

Встановлення кордонів УРСР в міжнародних договорах. Посилення радянізації та репресії у західних областях УРСР. Український визвольний рух у 1940–1950-х рр. Обмін населенням між Польщею й УРСР. Масові депортації (1944– 1946 рр.). Операції «Вісла» і «Захід». Ліквідація УГКЦ. Внутрішньополітична й економічна ситуація в УРСР. Масовий голод 1946)-1947 рр. Ідеологічні кампанії. «Чистки» творчої інтелігенції. Культура й духовність.

36. Україна в умовах політичної та економічної лібералізації суспільства (1953–1964).

Участь українців у повстаннях в сталінських концтаборах. XX з'їзд КПРС. Десталінізація і лібералізація суспільного життя. Зміни адміністративно-територіального устрою: входження Кримської області до складу УРСР. Зміни в управлінні господарством.

37. Опозиційний рух (сер. 1950 – 1980-ті рр.).

Зародження дисидентського руху та його течії. «Шістдесятництво». Антирежимні виступи 1960-х рр. Культура й духовність.

38. Україна в період загострення кризи радянської системи (1965–1985).

Ідеологічна орієнтири радянського керівництва. Конституція УРСР 1978 р. Економічна ситуація в УРСР. Дисидентський рух: течії, форми і методи боротьби. Українська громадська група сприяння виконанню Гельсінських угод. Самвидав. Кримськотатарський національний рух. Культура й духовність.

39. «Перебудова» в УРСР.

Початок перебудови в СРСР. Чорнобильська катастрофа. Стан економіки. Шахтарські страйки. Гласність і політичний плюралізм. Зміни в політичному керівництві УРСР. Формування багатопартійної системи. Вибори до Верховної Ради УРСР і до місцевих рад 1990 р.

40. Відновлення незалежності України

Декларація про державний суверенітет України. Революція на граніті. Створення Автономної Республіки Крим (АРК). Меджліс кримськотатарського народу (червень 1991 р.). Спроба державного перевороту в СРСР у серпні 1991 р. Акт проголошення незалежності України. Референдум і вибори Президента України 1 грудня 1991 р. Розпад СРСР. Міжнародне визнання України. Культура. Духовне відродження.

41 Становлення України як незалежної держави.

Державотворчі процеси в незалежній Україні. Повернення кримських татар на батьківщину. Статус Криму. Суспільно-політичне життя. Особливості формування багатопартійності. Конституція України. Економіка України в 1991–1998 рр. та в 1998 – 2004 рр. Запровадження гривні. Демографічні та міграційні процеси. Олігархічна система.

42 Творення нової України.

Початок інтеграції в європейський і світовий простір. Політична розбудова суспільства. Рухи протесту на початку 2000-х рр. Помаранчева революція. Україна в системі міжнародних відносин. Культура й духовність. України в 2005–2013 рр.

43 Збройна агресія Росії проти України.

Революція Гідності. Небесна Сотня. Анексія Росією Криму. Агресія Росії проти України. Російсько-українська війна. Добровольчі батальйони. Волонтерський рух. Реакція світової спільноти. Спроби мирного врегулювання. Соціально-економічний розвиток України після 2014 р. Угода про асоціацію між ЄС та Україною. Культура й духовність

3. Структура навчальної дисципліни

№ теми	Тема заняття	Кількість годин	
		лекції	контрольна робота.
1	Вступ до історії України. Розселення та господарювання людей на території України. Античні міста-колонії. Кочовики за раннього залізного віку.	2	
2	Походження слов'ян та їх розселення у V–VII ст. Утворення Київської Держави.	2	
3	Розквіт Київської Держави	2	
4	Київська Держава за часів роздробленості.	2	
5	Королівство Русі (Галицько-Волинська держава).	2	
6	Розвиток суспільно-політичного, господарського та культурного життя Київської та Галицько-Волинської держави.	2	
7	Входження українських земель до складу інших держав. Українські землі у складі ВКЛ (сер. XIV – сер. XVI ст.).	2	
8	Соціально-економічне життя, культура та освіта (сер. XIV – сер. XVI ст.).	2	
9	Виникнення українського козацтва. Кримське Ханство.	2	
10	Українські землі у другій половині XVI ст. Люблінська унія.	2	
11	Берестейська церковна унія. Розвиток культури у др. пол. XVI ст.	2	
12	Українські землі в першій половині XVII ст.	2	
13	Національно-визвольна війна середини XVII ст.	2	
14	Козацька Україна у 50-80-х рр. XVII ст.	2	
15	Слобожанщина, Запорозжя у др. пол. XVII ст.	2	
16	Українські землі у першій половині XVIII ст.	2	
17	Українські землі у другій половині XVIII ст.	2	
18	Становище Правобережної України. Коліївщина. Поділи Речі Посполитої.	2	
19	Українські землі у складі Російської та Австрійської імперій наприкінці XVIII – у п.п. XIX ст.	2	
20	Наддніпрянська Україна в другій половині XIX ст.	2	
21	Західноукраїнські землі у складі Австро-Угорської імперії у др. пол. XIX ст.	2	
22	Культура України в XIX – поч. XX ст.	2	

23	Українські землі в складі Російської імперії та Західноукраїнські землі на початку XX ст.	2	
24	Контрольна робота		2
25	Україна в Першій світовій війні.	2	
26	Українська революція (проголошення УНР, початок 1918 р.).	2	
27	Українська Держава. ЗУНР.	2	
28	Директорія УНР.	2	
29	Неп в УСРР. Політика «коренізації».	2	
30	Радянська модернізація в Україні: форсована індустріалізація, колективізація.	2	
31	Масові репресії 1930х років.	2	
32	Українські землі у складі Чехословаччини, Польщі, Румунії.	2	
33	Україна в роки Другої світової війни (1939 –1941)	2	
34	Україна в роки Другої світової війни (1941 –1945)	2	
35	Повоєнна відбудова та розвиток України в 1946 – на початку 1950-х рр.	2	
36	Україна в умовах політичної та економічної лібералізації суспільства (1953–1964).	2	
37	Опозиційний рух (сер. 1950 – 1980-ті рр.).	2	
38	Україна в період загострення кризи радянської системи (1965–1985).	2	
39	«Перебудова» в УРСР.	2	
40	Відновлення незалежності України	2	
41	Становлення України як незалежної держави.	2	
42	Творення нової України.	2	
43	Збройна агресія Росії проти України.	2	
44	Залік		2
45	Консультація за результатами заліку.	2	
	Всього	86	4

4. Методи навчання:

Під час викладання навчальної дисципліни буде застосовано проблемно-орієнтований стиль викладання. Елемент проблемності у викладанні спонукає слухача (суб'єкта пізнавальної діяльності) збагачувати знання. Подання навчального матеріалу має за мету сприяти появі особливого виду мисленнєвої взаємодії, залучення слухача до проблемної ситуації та формування у нього пізнавальної потреби. Одним із психологічних структурних елементів проблемної ситуації є інформаційно-пізнавальна

суперечність, без якої проблемна ситуація неможлива. Створення проблемної ситуації – найвідповідальніший етап у проблемно-розвиваючому навчанні.

Система методів проблемно-розвиваючого навчання ґрунтується на принципах цілеспрямованості, бінарності (безпосередня взаємодія викладача й слухача) та до її складу входять показовий, діалогічний, евристичний, дослідницький, програмований методи.

Показовий метод – спосіб на основі створення інформаційно-пізнавальної суперечності між раніше засвоєними знаннями та новими фактами, законами, правилами і положеннями з метою пояснення слухачам суті нових понять і формування уявлення про логіку вирішення наукової проблеми. Викладач пояснює навчальний матеріал, формулює проблему, що виникла в історії науки, способи її вирішення вченими. Аспіранти залучаються до активної та продуктивної діяльності, спостерігають, слухають, осмислюють логіку наукового дослідження, беруть участь у доведенні гіпотези, перевірці правильності вирішення проблеми.

Діалогічний метод – виявляє себе у створенні інформаційно пізнавальної суперечності між раніше засвоєними знаннями та новими практичними умовами їх використання з метою спонукання аспіранта до участі в постановці, вирішенні проблем, засвоєнні нових понять та способів дії.

Евристичний метод базується на створенні інформаційно-пізнавальної суперечності між теоретично можливим способом вирішення проблеми і неможливістю застосувати його практично, з метою організації самостійної роботи аспіранта щодо засвоєння частини програми за допомогою проблемно-пізнавальних завдань.

Дослідницький метод реалізується через створення інформаційно пізнавальної суперечності між теоретично можливим способом вирішення проблеми і неможливістю застосувати його практично з метою самостійного засвоєння слухачами нових понять, способів інтелектуальних і практичних дій.

Шляхом поетапного роздібнення навчального матеріалу з постановкою до кожної його частини питань і завдань викладач спонукає аспірантів до самостійної теоретичної роботи з визначення алгоритму пошуку вирішення проблеми, активної участі у створенні проблемної ситуації, висунення припущень, доведення гіпотези і перевірки правильності її вирішення.

Видами навчальних занять з дисципліни «Історія України» є: лекції, контрольна робота, залік.

5. Види та методи контролю: Види: поточний, підсумковий контроль.

Методи:

1. тестування та бліц-опитування;
2. розв'язування ситуаційних задач;
3. питання до поточного контролю

6. Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік.

Оцінка за дисципліну визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінки підсумкового контролю (у балах), яка виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліків, визначених програмою дисципліни.

Максимальна кількість балів, що присвоюється студентам – 200, в тому числі за поточну навчальну діяльність – 120 балів (60%), за результатами підсумкового контролю – 80 балів (40%).

Поточний контроль здійснюється на кожному занятті відповідно конкретним цілям з кожної теми та під час індивідуальної роботи викладача зі студентами. Методи поточного контролю: опитування, самостійна робота, тестування.

ОЦІНКУ **“ВІДМІННО”** отримує абітурієнт, який твердо знає програмовий матеріал, глибоко його засвоїв, вичерпно, послідовно, грамотно і логічно його викладає, у відповіді якого тісно пов'язується теорія з практикою. При цьому абітурієнт не вагається з відповіддю при видозміні завдання, вільно справляється з задачами та питаннями другого та третього рівня оцінки знань, виявляє знайомство з монографічною літературою, вірно обґрунтовує прийняте рішення, володіє елементами лікарської техніки, різносторонніми навиками та прийомами виконання практичних робіт. Практичні навички виконує без помилок, вміє в професійній діяльності ефективно використовувати набуті знання.

ОЦІНКУ **“ДОБРЕ”** отримує абітурієнт, який знає програмовий матеріал грамотно і змістовно його викладає, який не допускає значних неточностей у відповіді на запитання, правильно використовує теоретичні положення при вирішенні практичних запитань і задач, володіє необхідними навиками і технікою їх виконання.

ОЦІНКУ **“ЗАДОВІЛЬНО”** отримує абітурієнт, який знає основний матеріал, але не засвоїв його деталей, допускає неточності, недостатньо правильні формулювання, порушує послідовність у викладанні програмового матеріалу і відчуває труднощі при виконанні практичних навиків або виконує їх з істотними помилками, з помилками вирішує ситуаційні задачі третього рівня контролю знань.

ОЦІНКУ **“НЕЗАДОВІЛЬНО”** отримує абітурієнт, який не знає значної частини програмового матеріалу, допускає значні помилки у його викладанні, невпевнено, з великими труднощами виконує практичні навички.

Підсумковий контроль здійснюється по завершенню вивчення всіх тем на останньому контрольному занятті. Оцінка за дисципліну визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінки підсумкового контролю (у балах), яка виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліків, визначених програмою дисципліни. Максимальна кількість балів, що присвоюється абітурієнтам – 200.

Оцінювання дисципліни:

Оцінка з дисципліни виставляється лише студентам, які не мають заборгованості з дисципліни. Оцінка з дисципліни виставляється як середня з оцінок за тематичні блоки, на які структурована навчальна дисципліна. Оцінка з дисципліни Fx, F ("2") виставляється студентам, які мають заборгованість хоча б з однієї теми і не набрали мінімальну кількість балів із підсумкового тесту.

7. Розподіл балів, які отримують студенти

Конвертація кількості балів з дисципліни у оцінки за чотирибальною шкалою

Кількість балів	Оцінка за чотирибальною шкалою
170-200	Відмінно
140-169,99	Добре
110-139,99	Задовільно
Менше 110	Незадовільно

8. Методичне забезпечення: підручники, посібники, бази тестових завдань та зразки ситуаційних задач, перелік питань до поточного контролю і заліку, карти, схеми, витяги з історичних документів, джерела до історії України.

9. Рекомендована література

Основна література

1. Бойко О. Історія України: підручник. 8-ме вид., перероб. і допов. Київ: Академія, 2021. 640 с.
2. Гук О.І. Історія України. Комплексне видання для підготовки до ЗНО та ДПА / О.І. Гук. – Київ: Видавничий дім «Освіта», 2021. 296 с.
3. Дорошко М. Історія України. Курс лекцій. Київ: Самміт-Книга, 2021. 472 с.
4. Історія та культура України: навчально-методичний посібник (у схемах і таблицях) / за наук. ред. проф. В. С. Бліхара. Львів, 2019. 480 с.
5. Історія України. Комплексне видання / В.С.Власов, О.Є.Панарін, Ю.А.Топольницька, А.С.Макараевич. Київ: Літера ЛТД. 2024. 496 с.

Додаткова література

1. Грицак Я. Подолати минуле: глобальна історія України. Київ: Портал, 2023. 408 с.
2. Історія української культури. Від стародавніх часів до XIX століття. Ілюстрована хрестоматія / під ред. Ю. Сабадаш. Київ: Ліра-К, 2020. 312 с.
3. Культура України: тезаурус і персоналії / за ред. Л. В. Анучиної, О. А. Стасевської, О. В. Уманець. 2-ге вид., випр. та допов. Харків: Право, 2019. 272 с.
4. Історія України. Підготовка до ЗНО. Історично-культурні пам'ятки. Історичні персоналії / М.Більчук, О.Давидова, Г. Давидов. Тернопіль: Підручники і посібники, 2022. 122 с.
5. Плохій С. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності. Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2022. 493с.

10. Інформаційні ресурси

1. Історія України IX-XVIII ст. Першоджерела та інтерпретації: <http://izbornyk.org.ua/>
2. Інститут історії України: <http://history.org.ua/uk>
3. Український інститут національної пам'яті: <https://uinp.gov.ua/>